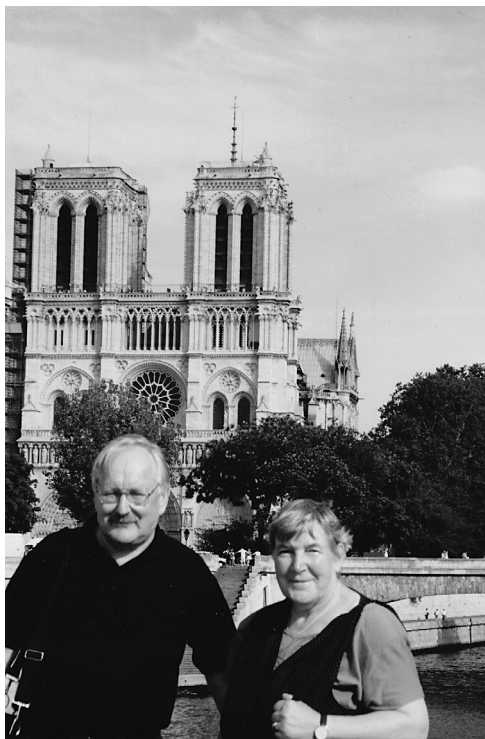

In memoriam:

Ülle Udam

13. VI 1943 – 27. VII 2016

*Mida ligemale vaatajale
tundus täheparv, seda kaugemale
tõmbus taevas tähtede taha
öö tumedasse põhjatusse.
Kõrge mäeaheliku tipud
lumise maa piiril sulasid üheks
suureks mäeharjade reaks...
Kogu öises maastikus
valitses ülev, selge kooskõla.*

Ülle ja Haljand Udam 2002. aastal Pariisis.

Tunnustatud ja mitmekülgse tõlkija, eesti kultuuriruumi avardaja Ülle Udami päevatee on pärast rasket haigust lõppenud ja 8. augustil jõudis tema põrm abikaasa Haljand Udami kõrvale Rakvere Tõrma kalmistu põlispuude alla.

Ülle Udam, neiuna Nurk, alusta kooliteed Pärnus ja jätkas seda Tallinna VII keskkoolis. 1961. aastal astus ta Tartu Ülikooli, mille lõpetas 1967. aastal prantsuse filoloogina. Ülikoolis õppis ta legendaarse polügloti Pent Nurmekunna käe all fakultatiivselt jaapani keelt ja kultuuri. Jaapani filoloogia alal täiendas ta end aastail 1969–1971 Moskva Ülikooli idakeelte instituudis, 1992. aastal aga stažeeris mõne kuu Jaapanis. Aastail 1998–2003 töötas Ülle Udam Jaapani suursaatkonnas Tallinnas, Jaapani diplomaadid austasid teda ka viimsel teekonnal Kaarli kirikus. Tema

esimene ilmunud tõlge oli *Jaapani muinasjutte* (1974, 2006). Järgnes Jaapani klassiku Ryunosuke Akutagawa novellikogu *Hammasrattad* (1978), millest osa ilmus taas valimikus *Mandariinid tihnikus* (2011). Kaalukad tõlked on ka nobelist Yasunari Kawabata romaanid *Mäe hääl* (1980, koos Agu Sisaskiga) ja *Lumine maa* (1989). Neid tõlkeid vääristavad kaugest kultuuri tutvustavad saatesõnad ja märkused. Ülle Udam oli Eesti Akadeemilise Orientaalseltsi auliige.

Prantsuse keelest on Ülle Udam tõlkinud Henri Perruchot' elulooraamatud *Toulouse-Lautrec* (1980) ja *Seurat' elu* (1995), Georges Bernanosi psühholoogilise kriminaalromaanid *Mõrv* (1998) ning kaheksa raamatut Pierre Souvestre'i ja Marcel Allaini Fantoomi-lugusid (1992–1997). Suur töö oli ka Larousse'i leksikoni *Salaiühingud: Druiidid, vabamüürlased, al-Qaeda, maffia* (2007) vahendamine. Itaalia keelest on ta eestindanud Mario Denti noorsooalbumi *Keisririigiägne Rooma* (1999) ja Umberto Eco koostatud mahuka *Inetuse ajaloo* (2008), inglise keelest aga Soome semiootiku Henri Bromsi romaani *Paiga hing. Genius loci* (2001). Aastail 1979–1986 õpetas ta Tallinna 1. keskkoolis prantsuse keelt, ta oli frankofiilide koondise Alliance Française liige.

Idamaade-huvi viis Ülle kokku Haljand Udamiga (1936–2005), kellega ta 1970. aastal abiellus. Viimastel aastatel tegeles ta abikaasa käsikirjade ja ajakirjanduses ilmunud artiklite raamatuks koondamisega. Ta aitas seada trükikorda käsikirja *Türgi: Teekond läbi Türgi tsivilisatsiooni ajaloo*, mis ilmus postuumselt 2011. Sel kevadel, kui Haljand Udam saanuks 80-aastaseks, pidi ilmuma mahukas kogumik tema kirjutisi, ent paraku rauges koostaja jõud enne töö valmimist.

Ülle Udam kasvas eestimeelsete haritlaste peres, ta oli nagu tema emagi korporatsiooni Filiae Patriae liige, Isamaa Tütred langetasid oma lipu ka tema sarga kohal. Kolleegidele ja sõpradele jääb temast helge mälestus kui tagasihoidlikust, töökast ja väga heatahtlikust inimesest.

Artur Laast